

Міністерство освіти і науки України

Національний університет харчових технологій

**80 МІЖНАРОДНА НАУКОВА
КОНФЕРЕНЦІЯ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ,
АСПІРАНТІВ І СТУДЕНТІВ**

*“Наукові здобутки молоді –
вирішенню проблем харчування людства
у ХХІ столітті”*

Частина 4

10–11 квітня 2014 р.

Київ НУХТ 2014

4. Сучасна політична система в Україні

Володимир Барицький, Олександр Пилипенко
Національний університет харчових технологій

Реалізація політичної влади певними способами, у тих чи інших формах, з використанням різноманітних ресурсів, відбувається за допомогою політичної системи суспільства. У цьому спеціально для неї створеному просторі влада оптимально функціонує, утворюючи складну систему взаємозв'язків та залежностей. Політична система — впорядкована, складна, багатогранна система державних і недержавних стосунків соціальних (суспільних та політичних) інститутів, що виконують певні політичні функції. Вона покликана відображати різноманітні інтереси соціальних груп, які безпосередньо або через свої організації і рухи роблять вплив на державну владу.

Отже, в сучасній науковій літературі особливо поширеними були три методологічно визначені концепції політичної системи: 1) інституційна (структурна); 2) біхевіористично-функціональна; 3) власне системна. Всі елементи політичної системи взаємодіють і утворюють політичну цілісність. Політична система взаємодіє із зовнішнім середовищем (суспільством), прагне забезпечити стабільність і розвиток цього середовища. Специфіка функціонування будь-якого суспільства виявляється через функції політичної системи. Політична система України нині перебуває на стадії розвитку всіх її компонентів, наповнення її функцій новим змістом, що відповідає статусу незалежної самостійної держави. Становлення і розвиток політичної системи України відбувається в період переходу від тоталітарного до демократичного суспільства еволюційним шляхом. Суперечливий характер її розвитку виявляється в повільних темпах політичної структуризації суспільства, незавершеності процесів виникнення багатопартійності та партійних систем, прагненнях використати політичні цінності минулого без урахування змісту і специфіки політичного розвитку України на сучасному етапі.

У сучасних демократичних державах основним способом утворення органів державної влади став інститут демократичних виборів. Вибори — це демократичний спосіб формування та зміни персонального складу органів влади голосуванням. Під виборчою системою розуміють спосіб організації та проведення виборів, зафіксований у юридичних нормах; порядок, за яким рішення виборців трансформуються у владні повноваження. Тип виборчої системи залежить від комбінації низки елементів. Виділяють три основні типи виборчих систем: мажоритарну, пропорційну і змішану.

Політична партія — це організована група однодумців, яка представляє інтереси частини народу і ставить за мету їх реалізацію шляхом завоювання державної влади або участі в її реалізації. Зачатки політичних партій у вигляді станових угруповань сформувалися ще в рабовласницькому та феодальному суспільствах. Формування політичних партій у сучасному розумінні відбувається наприкінці XVIII — початку XIX ст. і пов'язане з виникненням у Європі й Америці парламентів та парламентаризму як форми і принципу організації та здійснення державної влади. Протопартіями стали депутатські клуби і фракції в парламенті, орієнтовані на інтереси різних класів нової (буржуазної) економічної та політичної еліти.

Найбільш поширена типологія партійних систем ґрунтується на кількісному критерії — кількості партій, які реально борються за владу або здійснюють вплив на неї. Відповідно вирізняють: однопартійну, двопартійну та багатопартійну системи.

Ця типологія належить М. Дюверже, який виокремлює також «систему двох з половиною партій» — проміжний варіант між двопартійною та багатопартійною системами, коли сили двох партій врівноважуються. Вони доповнюють дії партій або перешкоджають розповсюдженню їх впливу на суспільство, виступають базою для перебудови існуючих партій або появи нових. Різниця між організаціями і рухом відносна. Кожна масова організація функціонує як суспільний рух. Наприклад, профспілковий, жіночий, молодіжний тощо.

Література

1. Білоус А.О. Політико-правові системи: політика і Україна: навч. посібн. для студ. вищих навч. закладів. - 2 вид., перероблене і доповнене. – К.: АМУПП, 2000. – 198с.
2. Політологія / Ф.М. Кирилюк, М.І. Обушний, М.І.Хилько та ін. : За ред. Ф.М. Кирилюка. – К.: Здоров'я, 2004. – 776с.
3. Дем'яненко Б.Л. Три моделі тоталітаризму: Порівняльний аналіз фашизму, більшовизму та націонал-соціалізму, – К.: Нелень, 2000. – 288с.
4. Політичні режими сучасності та перехід до демократії (колективна монограф. (С.А. Довимука, А.Ф. Колодій, А.Ю. Кужелюк, В.І. Харченко). – Львів, 1999.-168с.
5. Рябов С.Г. Політична теорія держави. - 2-е вид. – К.: Тандем, 1996.